

YAZARLAR

19 Kasım 2018

Cevdet YILMAZ
Karadeniz Sahil Yolu İzlenimleri - ILAZ SEDDİ

Konumuz Karadeniz Sahil Yolu güzergâhı ile ilgili. (Samsun kısmını atlayarak) Ünye'den başlayıp Hopa'ya kadar yaklaşık 500 km uzunluğundaki çizgisel şehre SAMSA, yine (Samsun'dan Sarp'a gidiş istikametinde sağ taraftaki) büyük ölçüde apartmanlardan oluşan beton bloğa da LAZ SEDDİ adını verdim. Samsa'yı sonraya bırakıp, bugün "Laz Seddi"nden bahsedelim.

İsim nereden geliyor dersiniz? Şöyle ki; 1986'da öğretmen olarak Sivas'a gittiğimde oradaki arkadaşlar (Sinoplu olduğumu söylememe rağmen) bana "aha, bir Laz öğretmen daha geldi" dediler. Biz Sinoplulara göre kültürel anlamda Lazlar taaa Rize'nin doğusunda Arhavi, Pazar, Hopa civarında olsalar da, meğer İç Anadolu'ya göre Karadeniz'den gelen herkes Laz kabul ediliyormuş. Bu durumda söz konusu bu seddi kim inşa etti? Karadenizliler. (Karadenizli kim? İç Anadolu'dakilere göre Lazlar). Böylece biz de (Çin Seddi'ne nazire olsun 3 harfi geçmesin, biraz espri biraz da akılda kalsın diye) bu ucube görüntünün adını "Laz Seddi" koyduk.

Şimdi Laz Seddine dönelim. Samsun'dan Trabzon istikametine gidenlerin malumu olduğu üzere, yolculukları esnasında sağ tarafa baktıklarında, Terme'den sonra Çarşamba Ovası bitip de karayolu sahile vurduğunda, yaklaşık Ünye civarından başlayarak Hopa'ya kadar (birkaç yıla kalmaz, aradaki boşluklar da dolduğunda) yüzlerce kilometre uzunluğunda kesintisiz beton bir blokla karşı karşıyayız.

Bu set eskiden yoktu. (1950 sonrasında bahsediyorum). Karadeniz Sahil Yolu ise (bugünkü bölünmüş haliyle olmasa da) yine vardı. Bu yol boyunca; yaylalardan doğan akarsuların Karadeniz'e ulaştıkları ve azmak adı verilen küçük deltalar üzerinde bazı şehir ve kasabalar yer alıyordu. Az çok gelişmiş olanlarının il ve ilçe merkezlerini oluşturduğu bu yerleşmeler biraz doğu-batı, biraz da akarsu boyunca güneye doğru giriyor, (Ordu, Giresun, Trabzon, Rize gibi il merkezlerini hariç tutarsak), hemen hepsi az nüfuslu küçük kasabalardan meydana geliyordu.

Bu yerleşim birimlerinin aralarında, yol boyunca (tek tük evlerden oluşan, yeşillikler içinde kaybolan dağınık yerleşmeleri saymazsak) kilometrelerce boş alan vardı. İç Anadolu'dan, Marmara'dan sair yerlerden gelenler veya aynı güzergâh üzerinden bölge dışına çıkanlar, gittikleri yerlerde bu yolculuğu; "sağa bakınca yeşilin her tonu, sola bakınca masmavi deniz, ah canım Karadeniz" diye ballandıra ballandıra anlatırlardı.

Sonra ne mi oldu?

Karadeniz Bölgesinde köyler hızla boşaldı. Nüfusun önemli bir kısım bölge dışına çıkarken bir kısmı da sahile indi. Şehir ve kasabalar hızla büyüdü. Önü deniz, arkası yamaç, dere içleri de sel, taşkın, heyelan riskli olunca yerleşmeler ister istemez sahil ve karayolu boyunca doğu-batı yönlü olarak, çizgisel bir şekilde büyümeye başladı.

DİĞER YAZILARI

Engelsiz Eğitimi

Merhamet Eğitimi

Kırsal Kesimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri - II; Aylık Sabit Gelir İhtiyacı

Kırsal Kesimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri - I, Köylü Nüfus - Çiftçi Nüfus Meselesi

Yirmidokuzuncu Gün

Mavi Balina, Bilgisayar Oyunları, AB Proje Destekleri

Challenger'dan Discovery'e Ders Almak, Ders Çıkarmak

Yurtdışına İşgücü Göçü

Samsun'da Şehir İçi Ulaşımın Geleceği

Su (Şirketi) Savaşları

Yazarın Tüm Yazıları

Yazarlar

Ali Yılmaz ERGEN
 ÇOK ÖNEMLİ BİR HİBE

Mustafa GENÇ
 BAYRAMA HAZIRLANIYORUZ

Prof. Dr. Osman DEMİR
 SIFIR REEL FAİZ ORANI
 HEDEFLEMENİN AVANTAJ VE
 DEZAVANTAJLARI

Kenan ÖZTÜRK
 Şehitlik nasip olmadı
Hikmet KURADA
 ATATÜRK VE DİN

Kırdan kente göçün arkası kesilmeyince, yatay / çizgisel büyüme bu kez dikey / gökyüzüne doğru büyümeye dönüştü. Binaların kat sayıları hızla arttı, bazı yerleşim birimlerinde 20 katı buldu.

Binalar da bina olsa; sıvalı sıvasız, boyalı boyasız, balkonlu balkonsuz, inşa halinde veya bitmiş, karma karışık, çoğu yerde bitişik nizam ve en azı ortalama 8-10 kat yükseklikte. 15-20 yıl gibi kısa bir zamanda yüzlerce kilometrelerce uzunlukta, (Sürmene'deki Memişağa Konağı gibi birkaç sivil mimari örneğini saymazsak) hiçbir estetik değer taşımayan "ucube" bir set ortaya çıktı.

Samsun'dan Rize'ye doğru giderken artık sağa bakınca yeşillikler değil işte bu acayip görüntü ile karşı karşıyayız. Halâ arada biraz boşluklar var, oralardan yine de yeşil görünüyor diye sevinmeyin, az kaldı oralar da dolacak.

Evet, Çin meşhur seddiyle geçmişte ülkesini düşmanlarından korudu, bugün turistlere gösterip para kazanıyor. Peki, bizim bu "Laz Seddi" ne işe yarar? Arkalarına aldıkları şehir ve kasabaların denizden gelen havasını kesmek, yol boyunca yeşilliklerle dolu çay ve fındık bahçelerini perdelemek, bulutların arasından uç vermiş güzelim yaylaları, başı karlı dağları görmemizi engellemek dışında, söyler misiniz bu set ne işe yarar?

500 km boyunca kıyı şeridi bu hale gelene kadar nasıl uyuduk (ve uyumaya devam ediyoruz)? Kaş (yol) yapayım derken göz çıkarılmasına / güzelliklerimizin yok olmasına kimler, nasıl sessiz kaldılar? Siz, biz bütün Karadenizliler böyle bir ucube ortaya çıkarken neredeydik? Hadi söyleyin, çekinmeyin. Dünyanın en güzel manzaralarından birini nasıl katlettik? Daha da kötü olmadan uyanmamız, tedbir almamız gerekmez mi? Neyi bekliyoruz?

(Not: 7 Kasım 2013'te dönemin Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar Gelişen Kentler Zirvesi için Samsun'a gelmiş, Atakum Kültür Merkezi'nde "Çağdaş Şehircilik" üzerine bir konuşma yapmıştı. Soru cevap kısmında kendisine tarafımdan böyle bir problemin olduğu hatırlatılmış; "Karadeniz Sahil Belediyeler Birliği" kurulabilir ve İstanbul'daki "Boğaziçi Öngörünüm Yasası"na benzer bir düzenleme yapılarak estetiği önem verilebilir, bu çirkinlik ve kötüye gidiş önlenebilir diye çözüm önerisinde de bulunmuştuk. Cevap çok kısa ve netti: "Hocam biz Belediye Başkanlarına söyledik, artık çok katlı yapılara izin vermeyecekler").

[Samsunspor](#) [Samsun Haber](#) [Samsun Kaza](#) [Samsun Hava Durumu](#) [Samsun Son Dakika](#) [Ordu Haber](#) [Tokat Haber](#) [Sinop Haber](#) [Bafra Haber](#)

[Künye](#) [İletişim](#) [Reklam Hizmetleri](#) [Yayınlarımız](#) [Gizlilik Sözleşmesi](#) [Kullanıcı Sözleşmesi](#) [İnsan Kaynakları](#)

Telif Hakkı © 2019 Haber Gazetesi Tüm hakları saklıdır. İzinsiz ve kaynak gösterilmeden yayınlanamaz.

[hızWeb](#)